

Majowe rekolekcje. Olsztyn k/Częstochowy

Nauczanie: ks. Mariusz Rosik
2006-05-02

Spisane z notatek. Notatki nie autoryzowane przez nauczającego.
Notatki sporządził: Mariusz Trębicki

Katecheza: Zasady czytania Biblii

Zasada 0.

Weź dobre i prawidłowe tłumaczenie

Zasada 1

Czytaj tekst biblijny w jego kontekście.

'Tekst bez kontekstu jest pretekstem'

Ilustracja pierwsza

Mt 10,38. Czy choroba, która nas dotyka to krzyż?

Rozdział 10 ewangelii Mateusza to mowa misyjna, o czym mówi kontekst literacki (wersety 17,21, 25, 28, 34). Czym jest krzyż w tym kontekście? Czy w tekście jest mowa o chorobie?

Jezus sześciokrotnie mówi o krzyżu. Za każdym razem wypowiedź ta jest umieszczona w kontekście posłania (wersety 6, 1).

Jezus, kiedy mówi o krzyżu nigdy nie wspomina o chorobie. Mówi o prześladowaniach. Dopiero w późniejszej tradycji choroba została powiązana z krzyżem.

Cierpienie dla Chrystusa wiązało się w pierwszych wiekach chrześcijaństwa z prześladowaniami, męczeństwem.

W IV wieku, kiedy chrześcijaństwo zostało uznane, chorobę zaczęto utożsamiać z krzyżem Chrystusa.

Ilustracja druga

J 21, 9-11

Kontekst historyczno – religijny

Skąd te 153 ryby? Dlaczego je w ogóle liczono? Jakie to ma znaczenie?

Synowie Boga po hebrajsku to 'Bre Alechim'. W alfabecie hebrajskim litery odpowiadają cyfrom. Hebrajskie słowo 'Synowie Boga' oznacza liczbę 153.

Piotr, więc będzie łowił, gromadził Synów Boga.

Sieć nie pękła mimo wielości ryb = kościół się nie rozerwie, mimo że będzie tak dużo Synów Boga (wielość narodów, kultur)

Zasada 2

Uwzględniaj teksty paralelne (podobne)

Ilustracja pierwsza

Kazanie na Górze

- **Mt 5,1-3** Jezus wchodzi na górę
- **Łk 6, 17-20** Jezus schodzi na równinę

Skąd ta różnica? Jak ją wytłumaczyć?

Całe kazanie na górze u Mateusza to rozdziały: 5, 6, 7

Adresatami Mateusza są chrześcijanie pochodzenia żydowskiego, znający Torę.

Mateusz przedstawia 5 mów Jezusa

- Kazanie na górze rozdziały 5, 6, 7
- Misyjna rozdział 10
- Przypowieści rozdział 13
- O Kościele rozdział 18
- Eschatologiczna rozdziały 23, 24, 25

Tora, czyli Prawo zostało nadane Izraelowi na Górze Synaj. Mateusz więc wprowadza Jezusa na górę.

Podkreśla w ten sposób kontynuację Mojżesz => Jezus

Zasada 3

Uwzględnij rozwój idei biblijnej

Należy pamiętać, że Biblia powstawała ponad 1000 lat (X w. przed Chrystusem do I w. po Chrystusie)

Ilustracja pierwsza

Etapy rozwoju i rozumienia życia wiecznego.

- Nie ma życia po śmierci
- Szeol – nieokreślona forma bytu życia po śmierci do której wszyscy trafiają

- Bóg nagradza po śmierci (III w. przed Chrystusem. Księgi mądrościowe. Pojęcie sprawiedliwy, grzesznik. Różny status obu po śmierci)
- Pierwsza myśl o zmartwychwstaniu (II wiek przed Chrystusem, Księgi Machabejskie)
- Pełna prawda o tym co po śmierci: Zmartwychwstanie ciał (Chrystus)

Ilustracja druga

Idea Szatana

- **Hi 1,6** ; **Za 3** – Szatan przychodzi od Boga. Konsekwentnie więc Bóg jest dawcą dobra i zła (patrz plagi egipskie są zesłane przez Boga)
- **2 Sm 24,1**. Liczenie ludu (nie wolno było tego robić) przypisane jest Bogu
- **1 Krn 21,1**. Dwa wieki później, liczenie ludu przypisane jest Szatanowi

Ślad tego starego myślenia jest obecny w modlitwie 'Ojcze nasz' – 'nie wódz nas na pokuszenie'

Zasada 4

Uwzględnij gatunek literacki

Darwiniści nie uwzględniali gatunków literackich występujących w Biblii.

Przykłady gatunków literackich i wynikające z tego konsekwencje:

Mit ogród Eden, wąż mówi do Ewy

Powieść w powieści wąż nie może mówić. Czy Szarik mógł mówić do Gustlika?

W Biblii jest około 1'000 gatunków literackich

Zasada 5

Unikaj fundamentalistycznej lektury Biblii

Apokalipsa 144'000 zbawionych. Oczywiście jest więcej

Symbolika liczb biblijnych

- 12 – to pełnia. 12 znaczy cały Izrael.
- 1'000 – znaczy dużo
- 10'000 – to maksymalnie duża liczba jaką posługiwano się w czasach Jezusa.
- Więc 12 x 12 x 1'000 = 144'000 oznacza mnóstwo zbawionych.

Protestanckie nauczanie na temat grzechu ma cechy fundamentalistyczne: jest tylko jeden rodzaj grzechu wg:

Paweł w liście do Rzymian: zapłatą za grzech jest śmierć.

Tymczasem są grzechy, które nie prowadzą do śmierci:

1 J 5,16

Czytanie fundamentalistyczne = dosłowne/literalne traktowanie Słowa Bożego

Praca z tekstem: J 20, 1-18 – Zmartwychwstanie Jezusa.

Kontekst: stworzenie świata, ogród Eden

Motyw ogrodu.

Zmartwychwstanie dokonuje się w ogrodzie.
Ogród Zmartwychwstania.

Starożytny Egipt

- Ogród to symbol życia
- Ciała bogatych Egipcjan chowano w ogrodach
- Ogród był synonimem nieśmiertelności

Starożytny Babilon

- Ogród to mieszkanie bogów
- Bogini Ishtar zamieszkiwała wiszące ogrody

Księga Rodzaju została spisana w okresie niewoli babilońskiej. Stąd motyw ogrodu w dziele stworzenia świata.

- **Rdz 2,8** – zasadzimy **ogród** w Eden (motyw egipski)
- **Rdz 3,8** – Bóg przechadza się po ogrodzie (motyw babiloński). Tam lepi człowieka z gliny i czyni go nieśmiertelnym.

Autor biblijny połączył i zmodyfikował dwie idee: egipską i babilońską, aby przedstawić prawdę o stworzeniu człowieka

Ewangelista Jan umieszcza zmartwychwstanie Jezusa w ogrodzie: w ogrodzie człowiek odzyskuje nieśmiertelność.

W ST Bóg jest Ogrodnikiem
W NT Jezus jest Ogrodnikiem

Motyw szukania i poznania w tekście

- Rdz 3,5** – poznanie dobra i zła (pragnienie człowieka)
3,22
3,9 – Bóg szuka człowieka (poszukiwanie Boga)

Jan odwraca te motywy

Maria idzie i **szuka** (poszukuje) Boga – Jezusa
Jezus odpowiada: Mario (motyw imienia). I one wtedy rozpoznaje Jezusa

Motyw aniołów

Księga Rodzaju 3,24 – Cheruby z mieczami strzegą wejścia do ogrodu
Jan – Dwoje aniołów bez mieczy zaprasza do wejścia